

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 197/2021
26.08.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Суботица, коју заступа Државно правобранилаштво, ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца АА из ... и ДД из ..., које заступа пуномоћник Петар Црњански, адвокат из ..., изјављеној против става другог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1828/18 од 20.02.2020. године, у седници већа одржаној 26.08.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужилаца АА из ... и ДД из ... и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1828/18 од 20.02.2020. године, у ставу другом изреке, тако што се одбија жалба тужене као неоснована и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П 31755/16 од 06.02.2018. године у ставу другом изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцима АА из ... и ДД из ... плати износ од 117.270,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 31755/16 од 06.02.2018. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, на име накнаде дела зараде за прековремени рад, рад ноћу и рад на дане државних и верских празника који су нерадни дани у периоду од 01.01.2006. године закључно са 30.06.2006. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом који су ближе наведени у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима АА и ДД исплати трошкове превоза од места пребивалишта до места рада и назад у периоду од октобра 2003. године до 21.11.2006.године и то: тужиоцу АА износ од 321.160,00 динара а тужиоцу ДД износ од 413.600,00 динара, сваком са законском затезном каматом почев од 01.01.2007. године па до исплате, све у року од 15 дана од правноснажности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима надокнади трошкове парничног поступка у износу од 836.995,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде, у року од 15 дана од извршности пресуде до исплате.

Престудом Апелационог суда у Београду Гж1 1828/18 од 20.02.2020. године, исправљеном решењем Апелационог суда у Београду Гж1 1828/18 од 05.08.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке тако што су одбијени као неосновани тужбени захтеви тужилаца АА и ДД којима су тражили да се обавезе тужена да им исплати трошкове превоза од места пребивалишта до места рада за период од октобра 2003. године до новембра 2006. године и то: тужиоцу АА износ од 321.160,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2007. године па до исплате и тужиоцу ДД износ од 413.600,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2007. године па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, и то става другог изреке, тужиоци АА и ДД су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) – у даљем тексту: ЗПП, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци АА и ДД су запослени код тужене на пословима полицијских службеника. Тужбеним захтевом на који се односи ревизија потражују накнаду трошкова превоза од места пребивалишта до места рада за период од октобра 2003. године до новембра 2006. године. Висина ових трошкова је утврђена у поступку пред првостепеним судом на основу налаза и мишљења вештака финансијске струке.

Првостепени суд је, ставом другим изреке првостепене пресуде, усвојио тужбени захтев ових тужилаца и обавезао тужену да им накнади тражене трошкове превоза, налазећи да им нису исплаћени а да им припадају на основу члана 32. Закона о унутрашњим пословима и члана 139. Закона о полицији, те члана 51. Закона о радним односима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у наведеном делу тако што је одбио тужбени захтев тужилаца, јер тужиоци нису пружили доказ да су се писменим путем обраћали туженој захтевом да им се признају трошкови превоза у спорном периоду нити су доставили доказе да су фактички имали издатке по основу превоза. Наиме, по оцени другостепеног суда, у правној ситуацији када није одлучено о праву запосленог у државном органу, у спору за новчано потраживање суд није овлашћен да одлучује о том праву као о предходном питању, јер о томе применим одредаба Закона о радним односима у државним органима и Закона о државним службеницима, одлучује старешина, односно руководилац органа. Тек у присуству правноснажног решења о остваривању таквог права, запослени у државном органу може у парници са успехом остваривати право на накнаду штете због незаконитог рада органа поводом исплате

новчаног потраживања применом одредбе члана 172. у вези са одредбом члана 154. став 1. Закона о облигационим односима.

Ревизијом тужилаца се основано указује да је другостепени суд погрешно применио материјалног право.

Тужиоци су запослени у Министарству унутрашњих послова па се о њиховом праву на накнаду трошкова везаних за рад у периоду од октобра 2003. године до новембра 2006. године (на коју се односи потраживање тужилаца за накнаду трошкова превоза), одлучује применом Закона у унутрашњим пословима („Службени гласник РС“ бр. 44/91, 79/91, 54/96, 25/2000, 81/01 и 106/03) и Закона о полицији („Службени гласник РС“ бр. 101/05, 63/09-УС, 92/11 и 64/15), а на основу њих, супсидијарно, применом Закона о радним односима у државним органима („Службени гласник РС“ бр. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01, 39/02, 49/05 и 79/05).

Одредбом члана 51. наведеног Закона о радним односима у државним органима било је прописано да запослени у државним органима имају право на накнаду материјалних трошкова за превоз на рад и са рада, с тим да се висина, услови и начин исплате те накнаде утврђују актом владе.

Из цитиране одредбе закона произлази да тужиоци имају право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, при чему остваривање овог њиховог права у судском поступку није условљено претходним обраћењем послодавцу. Наиме, одредбом члана 71. Закона о радним односима у државним органима, прописан је начин остваривања и заштита права запослених и постављених лица у државном органу, али из те одредбе не произлази обавезност поступка интерне заштите у ситуацији када запослени захтевају новчано потраживање које и није спорно, већ се, као у конкретном случају, наводи да нису доказали да су имали тражене трошкове и да се претходно у посебном поступку нису обраћали туженој да донесе акт о признању тог права.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбени захтев тужилаца за накнаду тражених трошкова превоза, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП преиначио другостепену пресуду у побијаном делу тако што је одбио жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду у ставу другом изреке.

Тужиоци су успели у поступку по ревизији, па им на основу члана 153. и 154. ЗПП припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су им досуђени у укупном износу од 117.270,00 динара и то за: састав ревизије у износу од 27.000,00 динара, судску таксу за ревизију у износу од 36.144,00 динара и судску таксу за одлуку по ревизији у износу од 54.126,00 динара. Висина ових трошкова одређена је применом важеће адвокатске и таксене тарифе, према вредности предмета спора.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић